

EVALUAČNÍ PLÁN

Evaluace procesu místního akčního plánování v SO ORP Frýdek-Místek

Cíl evaluace a evaluační otázky

Cílem evaluace je vyhodnocení celého procesu místního akčního plánování ve vzdělávání, který v daném území probíhal v programovém období 2014-2020. Minimálně bude vyhodnoceno, zda bylo dosaženo cílů MAP a zda se postupovalo v souladu s principy MAP (účelnost), co akční plánování v území změnilo a přineslo aktérům v území (dopady) a zda je zajištěno, že se v akčním plánování bude v území pokračovat (udržitelnost). Budou zodpovězeny základní evaluační otázky, příp. doplňující podotázky tam, kde jsou k zodpovězení základních evaluačních otázek nezbytné.

A. Účelnost MAP:

- *A1: Do jaké míry se v našem území podařilo dosáhnout hlavních i dílčích cílů MAP?*
 - o Podotázky:
 - Jaké byly globální cíle¹ MAP?
 - Jaké byly hlavní/dílčí cíle² MAP Frýdek-Místek?
 - Do jaké míry hlavní a dílčí cíle MAP Frýdek-Místek naplňovaly globální cíle MAP?
 - Do jaké míry se podařilo dosáhnout hlavních/dílčích cílů?
 - Jakým způsobem/jakými metodami byly cíle naplňovány?
 - o Potřebná data/způsob vyhodnocení: Globální cíle MAP a hlavní a dílčí cíle MAP Frýdek-Místek byly definovány kvalitativním způsobem, proto bude zajištěno kvalitativní zhodnocení naplnění cílů osob zainteresovaných do přípravy a realizace MAP metodami desk research, řízených rozhovorů (individuálních, příp. skupinových) a expertního zhodnocení takto získaných hypotéz, příp. bude dle potřeby realizováno dotazníkové šetření pro potvrzení/vyvrácení hypotéz a získání většího objemu potřebných dat.
- *A2: Co v dosažení těchto cílů bránilo nebo jim naopak pomáhalo?*
 - o Podotázky:
 - Jaké byly hlavní aspekty, které pomáhaly v dosažení cílů MAP, nebo naopak jim bránily?
 - o Potřebná data/způsob vyhodnocení: V rámci individuálních rozhovorů se budeme snažit s respondenty stanovit a popsat překážky, které bránily naplnění hlavních/dílčích cílů MAP. Toto se budeme snažit verifikovat v rámci dotazníkového šetření na širším okruhu zainteresovaných osob, příp. z dotazníkového šetření vyplynou další překážky. Je třeba navázat na SWOT analýzy, které měly být součástí akčního plánování – v rámci odpovědi na tuto evaluační otázku je třeba reflektovat,

¹ „Globální“ cíle MAP:

I. Systémové zlepšení řízení mateřských a základních škol prostřednictvím začleňování dlouhodobého místního plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol
 II. Sdílené porozumění cíli: orientace na kvalitní inkluzivní (společné) vzdělávání
 III. Zavádění řešení pro snižování nerovností ve vzdělávání uvnitř škol a v území – dostupnost kvalitního vzdělávání pro každé dítě/každého žáka v inkluzivní škole
 IV. Zlepšení spolupráce s rodiči, zřizovateli a veřejností, zlepšení spolupráce v území a využívání místních finančních zdrojů pro rozvoj vzdělávání dětí a žáků

² U hlavních a dílčích cílů se bude vycházet především ze žádostí o podporu projektů.

zda byly využity silné stránky a příležitosti formulované ve SWOT a zda byly adresovány slabé stránky a předcházeno hrozbám. Slabé stránky a rizika se často ukazují v průběhu času, proto by odpověď měla reflektovat to, jaké slabé stránky/rizika byly podceňeny/nebyly identifikovány a jejich vliv se projevil (např. situace s covid-19).

- *A3: Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?*
 - Podotázky:
 - Definovat jednotlivé principy³
 - Vyhodnocení míry, do jaké se dařilo postupovat v souladu s každým z principů MAP
 - Potřebná data/způsob vyhodnocení: V rámci individuálních rozhovorů se budeme snažit s respondenty vyhodnotit, zda bylo postupováno v souladu s principy MAP. Důraz bude kladen především na realizační tým. Při rozhovorech mimo realizační tým bude velký důraz kladen na výběr otázek a pomocných podotázek. V případě potřeby budou zjištění verifikována v rámci dotazníkového šetření na širším okruhu zainteresovaných osob, příp. z dotazníkového šetření vyplynou další poznatky (primárně však bude využita metoda individuálních rozhovorů). V rámci zjišťování budou respondenti požádáni, ať vyhodnotí, zda byly jednotlivé principy naplněny, na kvantitativní škále a ať doplní vlastní komentář k tomu, jakým překážkám či výzvám museli čelit a jak se s nimi vypořádali (např. kde se nepovedlo navázat spolupráci a proč atd.).

B. Dopady MAP:

- *B1: Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?*
 - Podotázky:
 - Co všechno se v území díky akčnímu plánování změnilo?
 - Co z toho, co se změnilo, mělo pozitivní dopad?
 - Co z toho, co se změnilo, mělo negativní dopad?
 - Co z toho, co se změnilo, byly zamýšlené dopady/nezamýšlené dopady?
 - Potřebná data/způsob vyhodnocení: Nejprve proběhne podrobná desk research všech plánovacích dokumentů MAS, které byly v průběhu sledovaného období vytvořeny. Na základě poznatků, které hodnotitelé provedou v této fázi, nadefinují scénáře pro individuální rozhovory, které buď potvrdí poznatky z předchozí etapy, vyvrátí je nebo prohloubí znalost.
- *B2: Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?*
 - Podotázky: (všechny podotázky vyhodnotit ve vztahu ke konkrétní skupině aktérů)
 - Co všechno se v území díky akčnímu plánování za několikaletou realizaci změnilo?
 - Co z toho, co se změnilo, mělo pozitivní dopad a co negativní?
 - Co z toho, co se změnilo, byly zamýšlené dopady a co nezamýšlené dopady?
 - Potřebná data/způsob vyhodnocení: Otázka úzce provázaná s předchozí evaluační otázkou (tam obecné změny, zde ve vztahu ke konkrétním aktérům v území).

³ - Princip spolupráce

- Princip zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů

- Princip dohody

- Princip otevřenosti

- Princip SMART

- Princip udržitelnosti

- Princip partnerství

Definovat seznam aktérů ve vzdělávání zahrnutých či dotčených akčním plánováním (vedení škol, učitelé, žáci apod. – bude konkretizováno). Definovat na základě rozhovorů (příp. dotazníkového šetření), stejně jako u předchozí otázky, pozitivní i negativní přínosy v důsledku akčního plánování a to zamýšlené i nezamýšlené. Zahrnout studium tvrdých dat (výsledky aktivit, výstupy a reflektivní zprávy, data o zapojení aktérů do aktivit projektů).

- *B3: Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?*
 - o Podotázky:
 - S jakými dalšími projekty mimo MAP proběhla spolupráce?
 - Co konkrétního tato spolupráce přinesla? Jaké měly projekty výstupy/výsledky? Měly tyto projekty vliv na naplňování cílů MAP?
 - o Potřebná data/způsob vyhodnocení: V rámci odpovědi na evaluační otázku bude definován seznam spolupracujících či jiným způsobem zahrnutých projektů a bude specifikován vzájemný přínos, komplementarity či synergie ve vztahu k MAP.

C. Udržitelnost MAP:

- *C1: Jakým způsobem se v MAP bude pokračovat?*
 - o Podotázky:
 - Jaká reálná partnerství byla v průběhu projektu MAP navázána?
 - Která partnerství byla projektem MAP prohloubena?
 - Budoucnost partnerství a budoucnost aktivit MAP
 - o Potřebná data/způsob vyhodnocení: Je třeba zjistit a popsat partnerství, která byla v průběhu projektu MAP navázána, příp. partnerství, která už existovala před projektem MAP a v rámci realizace MAP byla prohloubena. Zjistit odpověď na otázku, jaká je budoucnost partnerství, která v průběhu MAP existovala – budou existovat po skončení projektu? Jaká bude jejich organizace (finanční, lidské zdroje, motivace ke spolupráci)? Chtějí aktéři vůbec MAP udržet? Které aktivity jsou pro ně natolik přínosné, aby v nich pokračovali bez ohledu na to, zda bude dále plynout financování MAPů z ESI fondů (jak by je financovali)? Které aktivity „mají budoucnost“, kde existuje motivace se v budoucnu do projektu ještě zapojit a jak (do jakých aktivit) a ve kterých částech/činnostech akčního plánování již naopak neplánují pokračovat? Bude zjišťováno prostřednictvím hloubkových individuálních rozhovorů, příp. v kombinaci s dotazníkovým šetřením dle potřeby.
- *C2: Je plán udržitelnosti MAP realistický?*
 - o Podotázky:
 - Jaký je plán udržitelnosti MAP?
 - Jaká jsou rizika plánu udržitelnosti MAP?
 - Jak bude předcházeno rizikům plánu udržitelnosti MAP?
 - o Potřebná data/způsob vyhodnocení: -

Metody, jejichž využití se předpokládá

Desk research:

- Předpokládá se využití u většiny evaluačních otázek
- Předpokládá se zjišťování odpovědi na evaluační otázky/podotázky podrobným studiem následujících podkladů:

- Dokumentu „Postupy MAP III – Metodika tvorby místních akčních plánů v oblasti vzdělávání“
- Žádosti o podporu u všech tří projektů (MAP I, MAP II, MAP III)
- Dokumentace MAP, konkrétně analytických podkladů, strategických rámců, implementačních částí, ročních akčních plánů
- Podklady k projektům (ideálně žádosti o podporu nebo aspoň základní informace o podkladech) – u těch projektů, kde došlo ke spolupráci (nebo návaznosti) na MAP

Řízené individuální hloubkové rozhovory:

- Se zainteresovanými osobami – mělo by se jednat o osoby zapojené do procesu místního akčního plánování, členy řídicího výboru, pracovních skupin, metodických klubů, zástupce škol apod. (konkrétní osoby budou vytipovány)
- Předpokládají se rozhovory s cca 10 – 15 osobami

Skupinové rozhovory či focus groups – předpokládá se jako případný doplněk k metodě řízených individuálních hloubkových rozhovorů

Expertní vyhodnocení:

- Předpokládá se expertní vyhodnocení následujícího:
 - Dokumentů, které budou studovány v rámci metody desk research
 - Závěrů z realizovaných řízených individuálních hloubkových rozhovorů, příp. skupinových rozhovorů nebo focus groups

Dotazníkové šetření:

- Předpokládá se realizace na širší skupině zainteresovaných osob
- Předpokládá se realizace na podobné cílové skupině jako v případě řízených individuálních hloubkových rozhovorů, ale s větším počtem respondentů (cca 50 – 70 osob, hlavně ředitelé škol, členové pracovních skupin apod.)
- Předpokládá se časová souslednost po realizaci rozhovorů
- Dotazníkové šetření bude konkrétně zaměřené pouze na konkrétní vybrané aspekty, u kterých bude nutné potvrdit či vyvrátit hypotézu vytvořenou na základě rozhovorů či ke kterým bude nezbytné dosbírat větší množství dat (doplňková metoda v případě, že bude nezbytná) a bude realizováno, pokud bude vyhodnoceno, že to je nezbytné či vhodné

Cílové skupiny/aktéři a způsob oslovení

Výčet cílových skupin/aktérů:

- *Jsou shodné s cílovými skupinami MAP a organizacemi v partnerství MAP* – předpokládané cílové skupiny/aktéři:
 - Zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působících ve vzdělávání (členové ŘV, pracovních skupin a další členové „vedení projektu“)
 - Pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení včetně vedoucích pedagogických pracovníků
 - Pracovníci působící v oblasti vzdělávání a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže
 - Pracovníci organizací působících ve vzdělávání
 - Rodiče dětí a žáků

- Cílové skupiny, resp. konkrétní respondenti pro jednotlivé okruhy a evaluační otázky budou upřesňováni a jmenovitě vybíráni v rámci podrobnějšího plánování postupu evaluace (v rámci interního evaluačního designu)

Harmonogram evaluace

Návrh orientačního harmonogramu:

Aktivita	1Q 22	2Q 22	3Q 22	4Q 22	1Q 23	2Q 23	3Q 23	4Q 23
Nastavení evaluačního plánu + jeho schválení ŘV	3/22							
Zpracování podrobného plánu postupu evaluace (interní evaluační design)		4/22						
Realizace řízených individuálních hloubkových rozhovorů, příp. skupinových rozhovorů nebo focus groups				5-6 a 9-10/22				
Desk research				5/22 – 12/22				
Realizace dotazníkového šetření (v případě nezbytnosti k otázkám, které nebudou zodpovězené po rozhovorech)					10/22 – 2/23			
Expertní vyhodnocení poznatků z rozhovorů a desk research					10/22 – 2/23			
Doplnění informací k evaluaci MAP III						10/22 – 5/23		
Zpracování a připomínkování závěrečné zprávy evaluace							3-8/23	
Projednání závěrečné zprávy evaluace v orgánech MAP ⁴								8-11/23

Výstupy evaluace

Evaluační plán:

- Je stanoven cíl evaluace
- Jsou stanoveny evaluační otázky a podotázky rozdělené do okruhů
- Jsou popsány metody, jejichž využití se předpokládá
- Jsou uvedeny cílové skupiny
- Je charakterizována předpokládaná potřebná součinnost ze strany realizátora projektu MAP III, tzn. MAS Pobeskydí
- Je popsán harmonogram evaluace
- Jsou charakterizovány předpokládané výstupy evaluace

Závěrečná evaluační zpráva:

⁴ Zajišťuje zadavatel – MAS Pobeskydí

- Krátký popis situace v území před akčním plánováním, cíle MAP (co měl změnit) a mechanismy, jak těchto cílů mělo být dosaženo (teorii změny)
- Budou zodpovězeny otázky stanovené v evaluačním plánu
- Bude popsán postupy, jak byly tyto odpovědi získány a jejich omezení
- Vyhodnocení evaluačního šetření – závěrečná doporučení pro ŘV MAP (srovnání s jinými MAPy)
- *Předpokládaná struktura závěrečné evaluační zprávy:*
 - o 1. *Manažerské shrnutí* → 1-2 strany
 - o 2. *Stručná metodologie (popis způsobu sběru a zpracování dat potřebných k zodpovězení evaluačních otázek, jaké jsou limity těchto dat z hlediska spolehlivosti, validity či objektivity, jak byla zajištěna nezávislost atd.)* → 1-2 strany
 - o 3. *Evaluační zjištění (odpovědi na evaluační otázky)* → cca 10 stran (příp. odkazy na tabulkové přílohy či grafy)
 - o 4. *Doporučení* → 0,5 – 1 strana